

Mən Əbülfət Mədətoğlunu iyirmi ilə yaxın idi ki, qiyabi olaraq publisist yazılar müəllifi kimi tanıyırdım. Bilirdim ki, "Ədalət" qəzetinin redaktor müavini-dir. Əməkdar jurnalistdir. Özümə mənəvi borc bildim ki, onun ədəbi-bədii simasıyla tanış olum. Bir-birimizlə tanış olduq. Və bir kitabını - "...Və sən?"i mənə hədiyyə etdi.

Şərhə ehtiyac yoxdur. Bəs kitabın içində nə gördüm? - klassik şeir ənənələri üzərində köklənən və müasir poetik axtarışların vəhdətinə, vüsəlinə çatan əlahəzrət şeirlər. Təbii ki burada klassik poeziyamızın poetik formaları nəzərdə tutulmur, çünki şeirlər başdan-başa gerayılı, qoşma, müxəmməs, altılıq bölümlü formatdadırlar. Özü də 3-5 bəndlərdən ibarət olmaqla. Bəs Əbülfətin modernliyi, daha dəqiq desək, bənərsiz fərdi üslubu nədədir? - Şeirlərin qafiyə sistemindəki çoxçəşidli "nizamsızlıq", "xaotik" bir düzüm karvanında. Bu çoxçəşidliliyi müasir şeirimizin tanınmış nümayəndələrinin yaradıcılığında da müşahidə edə bilirik. Sadəcə onlardan fərqli olaraq bu "nizamsızlıq", şairin demək olar ki, bir çox şeirlərində asanlıqla müşahidə etmək mümkündür. Bu, uğurlu bənərsizlik deyil, öz səsin, öz nəfəsin bu "nizamsızlıq" üzərində kəsilə, boğula bilər. Məni şübhədən çıxaran bilirsiniz nə oldu? - Müəllifin

"...Və sən" in bədii çəkisi və özəlliyi

Keçək konkret nümunələr əsasında danışmağa: Yuxarıda qeyd etdik ki, Ə.Mədətoğlu şeirləri metaforik təbiəti, poetik forma gəzilmələri ilə birlikdə diqqətçəkəndir, oxucu fikrini öz ətrafında cəmləyə bilər. Bu mənada diqqətimizi daha çox cəlb edən, poetik gözəlliyi ilə ruhumuza rahatlıq gətirən bir neçə şeiri barədə ayrıca danışmaq, poetik düşüncələrindəki bənzərsiz kəşfləri - bədii təsvir

"Dörd divara etirafım" şeirində sevilən haqqında heç bir məlumat verilmir. Qalmısan iki daş arasında. Belədə güc nəyə çatır? - "özün özünlə söhbətə". Bu söhbətdən də doyub yorulursan. Bəs bu sükünün yerini nə doldurur? - düşüncələr, aldadıcı təsəvvürlər - "döşəməni Yer sayırsan", "tavanı Göy bilirsən", "kədər təmənnası saplanıb", "əllərsə boş qalıb - umudsuz", "divara söykənməklə heykəlləşməyəsen" bəs nə edəsən, "əl izlərin bu divarı hər gün bəzəməsin", bəs neyləsin. Naümid sevginin dərlicək meyvəsi belə olar da. Bəyəm belə sevilənlər, taleyi asuflərə həyatda azmi təsadüf etmişik. Sükut - dibi görünməz quyu, üneytməz əngin səma sonsuzluğu. Bu sükut boğuluğunda nə qədər və necə yaşamaq olar? Təbii ki, çıxış yolu tapmaq

əbūlfət mədəTOĞLU

...və

SƏN

*Dil lal olar, istəkləri göz deyər,
Döz halına, dözümlünü çöz deyər!
Hər aşiqin barəsində söz deyər -
El belə... el belə... el belə...*

(ardı 13-cü səhifədə)

"...Və sən" in bədiî çəkisi və özəlliği

(əvvəli 10-cu səhifədə)

*Əbülfətin ruh kasası daşanda,
Sevinəcək daşdıran da, daşan da!..
Bu mənzərə sərhədləri aşanda -
Süslənəcək çiçəkdə söz, güldə söz!..*

Kitabda şairin ictimai məzmunlu, yaxınlarına, dostlarına, hətta cansız əşyalara, psixoloji yaşantılara müraciətlə yazdığı şeirlərə də təsadüf olunur. Lakin haqqında bəhs etdiyimiz şeirləri kifayət edir ki, Əbülfət Mədətoğlunu dərin poetik düşüncəyə, ədəbi-nəzəri təcrübəyə malik orijinal bir üslub sərgiləyən şair kimi qəbul edək. Adlarını çəkmədiyimiz bir sıra şeirləri də fikrimizi təsdiqləyə bilər. Qənaətlərimizi daha əsaslı etmək üçün onun məcazlar aləmindən, onların metaforik təbiətindən xəbər verən izafət və birləşmələrdən ibarət nümunələri sıralamağı da ən sonda məqsədəuyğun hesab edirik. Həmin nümunələr istedadlı, tanınmış bir şairin könül, ruh çağlayışlarının tərcümanı kimi tələbkar oxucuların da ürəyincə olacaqdır.

"Gecə üzə tutulan ələkdə", "sevgidəki işığa diz üstə yığılmaq", "köhnə qarmaqlarla ürək çərmək", ruha sözdən kəndə yapmaq", "göz qırpmayın qorxusunu yaşayan kirpiklərdə sıralanan tumurcuq", "bənd-bərəni axıdan ilməsi qaçan xəyal", "səssiz göynəyən göz kökü", "gözlərin dibində qurub edən səhər", "nimdaş ömrün təklənməsi", "sevgiyə dilmanlıq edən dualı dil", "ruh oxşayan sözlü daş", "saçı ağarmış dualar", "kəndiri kəsilmiş anlar", "budanmış ümid", "gözə pərdə çəkən kül", "sevgi hıçqırtısını ovutmağa gecikən ləpələr", "kəsir kimi bir yarpaqlıq əsən səs", "boğulmuş səsin küsməsi", "dağın zirvəsində Günəşin batdığı yol", "boynunda ulduz düzülmü", "ətəkləri yer süpürən duman", "ruhun tökülən qanı", "mənim məndən alınması bir halal eşqin rüsumudur", "dərdə şərik alın yazısı", "kölgəsini sinəyə salan saç", "saç kölgəsində hörükənən ovqat", "göz yaşı sevinc", "kədər ayaq", "qəhər ulduz", "yağan qarın dənələrin saymaq", "yeni ilin yubanmış sovgatını misraların arasına yaymaq", "dodaqda qəlpələnən ağlar səs", "qədəre dözüb dincə qoyulan səs", "əlini dizinə çırpıb ağlayan səs", "könülə toxunan qəm naxışları", "geyilən qəmin darlığı tütülənən səsin ahıdır", "günü xəlbir edən kədər", "baxışın mükəmməl bir xitabdır", "zaman özü zərgər gözlü dərzidi", "dizlərin gücünə şərik çiyin", "əkdiyini üşənmədən biçib yığan həyat", "ürəkdə dilənən ayaq və qolu sınımış ümid", "divarı bezmiş, tavanı çökmüş ahın ağırlığı", "yaxasını düymələyən xan bulud", "yanağa səssiz yağın sevgi cizgiləri", "bir qəlb olan iki dodaq" və s. onlarla poetik uyşmalar, bədiî təyin və epitetlər, xəyal tərpədən assosiativ bənzəyişlər, paralel seqmentlər Əbülfət Mədətoğlunun mənəvi dünyasının nurlu görüntüləridir, şair obrazının diqqətçəkən cizgiləridir.

Nəhayət, Ə. Mədətoğlu poeziyasına qismən də olsa iz salmış bir nüansı da xatırlamaq yerinə düşər. Onun bəzi şeirləri poetik forma, məzmun və fikrin formaya yönəli cəhəti baxımından sonetləri xatırladır. "Anmaq istəyəndə", "Sərmişəm ruhumu ay işığına", "Adsız duyğular", "Ömür mənzərəsi", "Ruhumu çətir etdim" və s. bu qəbildəndir. Bütün bunlarla yanaşı, texniki sapıntılar, bəzi məqamlarda assosiasiyaların məntiqsizliyi gözəndən yayınmır.

Biz Əbülfət Mədətoğlu qələminə inanırıq. Arzulardıq ki, əsərlərinin mövzu meridianları genişlənsin, ictimai-fəlsəfi və bəşəri ideyalı yeni əsərləri ilə oxucularını bir daha sevindirsin. Onun poetik enerjiyi, bədiî düşüncəsinin üfüqləri fəth etmə qabiliyyəti buna tam imkan verir.